

65.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 20 stycznia 1924 r.

w przedmiocie systemu monetarnego.

Na zasadzie art. 1 punkt 8 i art. 2 ustawy o prawie Skarbu Państwa i reformie walutowej z dnia 11 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 4 poz. 28) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1924 r. stanowią co następuje:

Art. 1. Jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej jest złoty, zawierający dziewięć trzydziestych pierwszych części grama czystego złota.

Złoty dzieli się na sto groszy.

Art. 2. Wybijanie monet należy do praw zwierzchniczych Państwa i jest wyłącznym jego przywilejem.

Art. 3. Wybijane będą monety:

- 1) złote: po sto złotych, po pięćdziesiąt złotych, po dwadzieścia złotych, po dziesięć złotych;
- 2) srebrne: po pięć złotych, po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego;
- 3) nikłowe: po dwadzieścia groszy i po dziesięć groszy;
- 4) brązowe: po pięć groszy, po dwa grosze i po jednym groszu.

Art. 4. Monety złote będą wybijane ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi dziewięćset części złota i sto części miedzi. Z jednego kilograma tego stopu wybija się trzy tysiące sto złotych w złocie. Waga monet po sto złotych wynosi trzydzieści dwie całe i dwadzieścia pięć tysięcy osiemset sześć setotysięcznych grama, —średnica—trzydzieści pięć milimetrów. Waga monet po pięćdziesiąt złotych wynosi szesnaście całych i dwanaście tysięcy dziewięćset trzy setotysięczne grama, —średnica—dwadzieścia osiem milimetrów. Waga monet po dwadzieścia złotych wynosi sześć całych i czterdzieści pięć tysięcy sto sześćdziesiąt jedna setotysięczna grama, —średnica—dwadzieścia jeden milimetrów. Waga monet po dziesięć złotych wynosi trzy całe i dwadzieścia dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt setotysięcznych grama, —średnica—dziewiętnaście milimetrów.

Art. 5. Monety srebrne po pięć złotych wybijane będą ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi dziewięćset części srebra i sto części miedzi. Waga monet po pięć złotych wynosi dwadzieścia pięć gramów, —średnica—trzydzieści jeden milimetrów.

Monety srebrne po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego wybijane będą ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi osiemset trzydzieści pięć części srebra i sto sześćdziesiąt pięć części miedzi. Waga monet po dwa złote wynosi dziesięć gramów, —średnica—dwadzieścia siedem milimetrów. Waga monet po jednym złotym wynosi pięć gramów, —średnica—dwadzieścia trzy milimetry.

Waga monet po pół złotego wynosi dwa i pół grama, —średnica—osiemnaście milimetrów.

Art. 6. Monety nikłowe wybijane będą z czystego niklu. Waga monet po dwadzieścia groszy wynosi trzy gramy, —średnica—dwadzieścia milimetrów. Waga monet po dziesięć groszy wynosi dwa gramy, —średnica—siedemnaście całych i sześć dziesiątych milimetra.

Art. 7. Monety brązowe wybijane będą ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi dziewięćset pięćdziesiąt części miedzi, czterdzieści części cyny i dziesięć części cynku. Waga monet po pięć groszy wynosi trzy gramy, —średnica—dwadzieścia milimetrów. Waga monet po dwa grosze wynosi dwa gramy, —średnica—siedemnaście całych i sześć dziesiątych milimetra. Waga monet po jednym groszu wynosi jeden i pół grama, —średnica—czternaście całych i siedem dziesiątych milimetra.

Art. 8. Przy wybijaniu monet złotych i srebrnych odchylenia w obie strony od norm, wskazanych w artykułach 4 i 5 niniejszej ustawy co do wagi i próby nie mogą przekraczać dla monet złotych: co do próby —jednej tysięcznej części, co do wagi — dla monet po sto złotych i po pięćdziesiąt złotych — jednej tysięcznej części ich wagi, dla monet po dwadzieścia złotych i po dziesięć złotych — dwóch tysięcznych części ich wagi, dla monet po pięć złotych — trzech tysięcznych części ich wagi; dla monet srebrnych: co do próby — dla monet po pięć złotych dwóch tysięcznych części, dla monet po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego — trzech tysięcznych części, co do wagi — dla monet po pięć złotych trzech tysięcznych części ich wagi, dla monet po dwa złote i po jednym złotym — pięciu tysięcznych części ich wagi, dla monet po pół złotego, — siedmiu tysięcznych części ich wagi.

Minister Skarbu określi dopuszczalne przy wybijaniu monet nikłowych i brązowych odchylenia w obie strony od norm, wskazanych w art. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia.

Art. 9. Monety, wypuszczone na podstawie niniejszego rozporządzenia, są środkami płatniczymi, mającymi moc umarzania zobowiązań przez zapłatę: monety złote bez ograniczenia kwoty, monety srebrne po pięć złotych oraz monety po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego łącznie do kwoty stu złotych przy każdej wypłacie, monety o wartościach poniżej pół złotego łącznie do kwoty pięciu złotych przy każdej wypłacie.

Kasy państwowe przyjmują monety wszelkich rodzajów w każdej ilości przy wszystkich wpłatach z wyjątkiem tych wpłat, które w myśl obowiązujących przepisów winny być uiszczane w złocie.

Art. 10. Państwo wybija monety złote w miarę potrzeby, bez ograniczeń co do kwoty, a monety srebrne po pięć złotych do kwoty czterech złotych na każdego mieszkańca Rzeczypospolitej Polskiej, monety po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego łącznie do kwoty czterech złotych na każdego mieszkańca Rzeczypospolitej Polskiej, wreszcie monety o wartościach poniżej pół złotego — do kwoty jednego

1 pól złotego na każdego mieszkańca Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 11. Monety złote wybijane są na rachunek Państwa jak również na rachunek osób prywatnych, zgłaszających do przebiccia na monetę ilości złota, nie mniejsze niż sto gramów czystego złota. Na rachunek osób prywatnych wybijają się, na warunkach przez Ministra Skarbu oznaczonych, za pokryciem kosztów wybiccia, te z pośród monet złotych, wyszczególnionych w punkcie pierwszym art. 3, które Minister Skarbu uzna za potrzebne dla obiegu.

Monety z innych kruszców są wybijane wyłącznie na rachunek Państwa.

Art. 12. Wzory monet ustala Minister Skarbu rozporządzeniami, podając wizerunki odnośnych monet w graficznej reprodukcji jako załączniki.

Art. 13. Nikt nie jest obowiązany do przyjmowania monet, których wizerunek jest całkowicie zarty, oraz monet uszkodzonych, jak również monet złotych i srebrnych, których waga zmniejszyła się wskutek zużycia w stosunku do najmniejszej wagi, dopuszczalnej przy wybicciu w myśl art. 8 niniejszego rozporządzenia, więcej niż o pięć tysięcznych części w monetach złotych, o jedną setną części w monetach srebrnych po pięć złotych i o pięć setnych części w monetach srebrnych po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego.

Monety złote i srebrne, które utraciły większą od wyżej wskazanej części swej wagi, zostają przez Skarb wycofane z obiegu, z zapłatą za każdy gram pozostałej w nich wagi: monety złote — trzech złotych i dziesięciu groszy i monety srebrne — dwudziestu groszy, o ile ich wizerunek nie jest całkowicie zarty i nie są one uszkodzone.

Art. 14. Wykonanie niniejszego rozporządzenia oraz wyznaczenie terminów wypuszczenia monet oraz wejście w życie przepisów art. 9 i 12 niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*

66.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 14 stycznia 1924 r.

w przedmiocie zatwierdzenia niektórych zmian statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego i Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszym uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. № 75, poz. 511) zarządza się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się uchwalone na Sejmiku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w dniu 6 grudnia 1923 r. zmiany statutowe a mianowicie:

1) III. dodatek do statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 8 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 57, poz. 519) i do II dodatku z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 38, poz. 254) następującej treści:

§ 7 liczba 2 II. dodatku do statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 30 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 83, poz. 645) uzupełnia się jak następuje:

„Na czas od dnia 1 stycznia 1924 r. zawieszają się aż do odwołania wszelkie dobrowolne wypowiedzenia i spłaty pożyczek Ziemstwa ze strony dłużnika”.

2) II. dodatek do statutu Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 8 czerwca 1922 roku (Dz. U. R. P. № 57, poz. 519) i do I. dodatku z dnia 30 lipca 1923 roku (Dz. U. R. P. № 83, poz. 645) następującej treści:

§ 11 zmienia się o tyle, że Rada Nadzorcza Banku ma się składać z 20 osób, zamiast (jak dotąd) z 15 osób.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 6 grudnia 1923 roku.

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*

67.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 14 stycznia 1924 r.

w sprawie stosowania franka złotego, jako miernika, przy obliczaniu opłat na kolejach państwowych oraz będących pod zarządem państwowym.

Na zasadzie art. 7 i 9 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1044) zarządza się co następuje:

§ 1. Opłaty kolejowe podlegają przeliczeniu według kursu franka złotego dwa razy na miesiąc, mianowicie na okresy od dnia 1 do 15 i od 16 do końca każdego miesiąca.

Dla okresu pierwszego miarodajny jest kurs franka złotego z dnia 28 względnie 29. poprzedniego miesiąca; dla okresu drugiego — kurs z dnia 13 każdego miesiąca, ogłaszany przez Ministra Skarbu w Monitorze Polskim.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Kolei Żelaznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Minister Kolei Żelaznych: *Tysza*